

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, n.o.
Detašované pracovisko bl. Sáro Salkaházi Rožňava

UČEBNÝ PLÁN PREDMETU

Názov predmetu:	Sociológia	
Predmet vyučuje:	prof. PhDr. Anna Bérešová, PhD.	
Študijný program:	Sociálna práca	Forma štúdia: externá- bakalárske
Kategória predmetu:	Povinný	Obdobie štúdia: 1. ročník /ZS
Forma výučby:	prednáška/cvičenia	Rozsah výučby: 8 hod./prednáška
Forma ukončenia:	Písomný test	Počet kreditov: 3

Dátum prednášky / cvičenia:	Obsah prednášky / cvičenia
Prednáška – 15.11.2025	Úvod do predmetu. Základné sociologické pojmy. Vznik a vývoj sociologického myslenia. Funkcie sociológie a jej prepojenie s inými vednými disciplínami. Sociológia a sociálna práca. Využitie sociológie v praxi sociálnej práce.
	Socializácia a sociálna interakcia. Sociálna percepcia a jej zložky, chyby v sociálnej percepcii. Sociálna komunikácia.
	Sociálne konanie. Socializácia z aspektu sociológie. Faktory socializačného procesu. Socializačné modely. Vybrané sociologické teórie socializácie. Resocializácia.
	Kultúra ako základ spoločenského života. Členenie kultúry, kontrakultúry a ich vplyv na správanie súčasnej mládeže. Multikultúrny prístup a kultúrny šok - jeho dôsledky na vyvážené fungovanie jedinca, skupiny, komunity. Hodnoty a normy ako súčasť kultúry.
	Sociálna štruktúra a sociálna stratifikácia. Sociálna rola a sociálny status. Sociálne nerovnosti a sociálne determinanty. Dôsledky sociálnej stratifikácie na sociálne fungovanie ohrozených skupín.
	Sociálne skupiny. Členenie sociálnych skupín. Význam skupiny pre jednotlivca. Organizácie. Znevýhodnené skupiny. Svojpomocné skupiny. Komunity.
	Spoločnosť. Členenie spoločností. Spoločenská zmena, moderná spoločnosť, informačná spoločnosť. Pozitíva a negatíva spoločenských zmien. Zmeny v životných perspektívach jedincov, skupín, komunit.
	Sociálne problémy. Sociálne deviácie. Sociologické teórie deviácie. Sociálna kontrola, mechanizmy sociálnej kontroly, funkcie sociálnej kontroly. Sankcie. Sociálna práca ako sociálna kontrola. Totálne inštitúcie.
	Rodina a jej funkcie. Členenie rodín z hľadiska funkčnosti. Dysfunkčné rodiny. Úloha rodiny v procese socializácie a upevňovaní zdravého spôsobu života detí. Zmeny demografického správania populácie.

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

1. Na absolvovanie predmetu je potrebná minimálne 50 % účasť na prednáškach.
2. Pri 100% neúčasti na prednáškach študent vypracuje seminárnu prácu v rozsahu 10 strán na tému určenú vyučujúcou.
3. **Úspešne absolvovať písomný test.**

4. Kredity nebudú udelené študentovi, ktorého vedomosti budú hodnotené na 61 % alebo menej.
Na hodnotenie A je potrebné dosiahnuť 91 % – 100 % celkového hodnotenia; B: 81 % – 90 %;
C: 73 % – 80 %; D: 66 % – 72 %; E: 61 % – 65 % celkového hodnotenia.

Test pozostáva z 30. zatvorených otázok, s možnosťou výberu jednej správnej odpovede. Každá správne označená odpoveď má hodnotu **1 bod**. Spolu je možné získať **30 bodov**.

30 – 29 bodov = hodnotenie A	23 – 21 bodov = hodnotenie D
28 – 27 bodov = hodnotenie B	20 – 18 bodov = hodnotenie E
26 – 24 bodov = hodnotenie C	< 18 bodov = hodnotenie FX

Odporúčaná literatúra:

Doktorov, A. – DOKTOROVÁ, J. 2022. Sociológia v sociálnej praxi. Vysokoškolská učebnica. Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava. ISBN 978-80-8132-259-4.
MATULNÍK J. - PASTOR, K. 2018. Kultúrne zmeny a rodinné správanie na Slovensku za posledné štvrtstoročie. In: Laiferová E. /ed/: Štvrtstoročie sociológie na samostatnom Slovensku. Vydal STIMUL pre Slovenskú sociologickú spoločnosť pri SAV, Bratislava. s. 57-69 [cit. 2021-05-19]
http://www.sociologia.eu.sk/wp-content/uploads/SSS_Stvrtstorie_sociologie_2018.pdf
ŠŤASTNÁ, J. 2014. Sociologie v kontextu oboru sociální práce In: Šubrt Jiří a kolektiv –Soudobá sociologie VI (Oblasti a specializace) Univerzita Karlova v Prahe, Karolinum Praha, s. 64-82
BÁRTLOVÁ, S., MATULAY, S. 2009. Sociologie zdraví, nemoci a rodiny. Osveta, Martin, 2009. ISBN 978-80-8063-306-6.
YUILL, Ch. – GIBSON, A. 2012. Sociology for Social Work: An Introduction. SAGE, London
CUNNINGHAM, J. – CUNNINGHAM, S. 2011. Sociology and Social Work. Learning Matters, Exeter, 2011.
BEDNÁRIK R. 2009. Stručný prehľad sociológie. Enigma, Bratislava.
JELEŇOVÁ, I. 2014. Interkultúrna komunikácia. Katedra sociálnych štúdií. FVS UPJŠ v Košiciach.
LAIFEROVÁ E. 2020. Sociologické školy 20 storočia. STIMUL, Bratislava
ŠLOSÁR, D. 2021. Sociálne inštitúcie a sociálne organizácie. Dostupné na: www.unibook.upjs.sk. ISBN 978-80-8152-975-7 (e-publikácia).

Garant predmetu: prof. PhDr. Anna Bérešová, PhD.

Posledná úprava: 12.08. 2025